

TOHO ČASU V ZELENÉM

František Machara

Je 2. dubna 2023, sedím v křesle, piju svoji ranní kávu, k tomu oblíbené cigárko a poslouchám rádio, právě hrají písničku In The Army Now od skupiny Status Quo, vzpomínám, ano, Toho času v zeleném. Tak je to tady, dneska je tomu přesně padesát let.

Je pondělí, půl osmé ráno, 2. dubna 1973 a já jedu narukovat na vojnu, na Slovensko, do města Sereď, není to žádný Apríl, ten byl včera, je to fakt. Vycházím z hospody, kde jsem se rozloučil s kamarády a mířím k autobusu, který právě přijel na zastávku na náměstí ve Střílkách. Z něj vystupují cestující a mezi nimi také můj kamarád Mirek, ten právě z vojny přijel domů. Zdravíme se a já se jej ptám, tak co, jaké to bylo?, já tam právě jedu. On se zasmál a říká, raději bych se oběsil než tam jít znovu. To mně moc nepotěšilo, nicméně jsem vykročil k autobusu. Řidiči jsem místo jízdenky předložil svůj povolávací rozkaz, a posadil se vzadu vpravo u okna. To abych ještě zamával klukům co se škodolibě pošklebovali za okny hospody. Autobus se rozjel směr Koryčany, zamával jsem kamarádům a pomalu opouštěl svoji rodnou obec. Vlastně to nebyla moje rodná obec, narodil jsem se a do osmi let bydlel v Pošumaví, v jižních Čechách. Ale doma už jsem byl tady na Moravě, prožil tady větší část svého života, takže moje vzpomínky patří sem.

V Koryčanech jsem vystoupil na náměstí. Tam už mne čekal kamarád Vít a spolu jsme pak šli ulicí k nádraží na vlak. Vít rukoval do stejného útvaru jako já, byli jsme oba rádi že pojedeme spolu a cesta nám lépe uběhne. A ubíhala opravdu, z Koryčan lokálkou do Nemotic, tam jsme přesedli na osobní vlak co jezdí z Veselí nad Moravou do Brna. V Brně jsme nasedli na rychlík Praha – Bratislava. Na každém nádraží co vlak stavěl nastupovali také takoví branci jako my, co směřovali ke svým útvarům. V Bratislavě už nás bylo plné nástupiště, někteří to nezvládali a posilnění alkoholem se trmáceli po nástupišťích, bloudili a hledali svůj vlak. My jsme s Vítou a pár kamarády co jsme je cestou potkali, nasedli do našeho posledního vlaku směr Žilina. Vystoupili jsme ve městě Sereď. Na nádraží už nás čekali vojáci a směřovali nás do vojenského autobusu, který nás měl zavézt až do kasáren. Přitom odchyťovali brance, kteří ještě nechtěli honem honem do zeleného a chtěli si ještě dát nějaké to pivo v nádražní restauraci.

Ale vojáci to předpokládali a zatarasili jim do restaurace cestu. Tak jsme nasedli a jeli městem do kasáren. Sereď, hezké město, nikdy před tím jsem ale o něm neslyšel, snad jen že jsou tady nějaké Pečivárne a vyrábí tam takové dobré oplatky, jmenují se Mila. Přitom jsem sám napůl Slovák, můj otec pochází 80 km odsud, kousek od Trenčína, tam bydlí moje babička s dědou. Měl bych se stydět, že neznám takové hezké město jako je Sereď.

No, za pár dní už mi tak hezké nepřipadalo. V kasárnách nás vysvlékli z civilu, nafasovali jsme vojenské oblečení a výbavu. Poté nás ostříhali, šli jsme všichni dohola, jak jsme se ještě cestou domluvili, potom jsme se někteří ani nepoznali. Nosívali jsme většinou dlouhé vlasy jak bylo v módě, a teď najednou holé hlavy, takový nezvyk. Nicméně jsme se zakrátko opět poznávali. Nakonec bylo společné koupání. To nás nahnali do takové velké místnosti, kde byla jedna sprcha vedle druhé. Když jsem tam nahlédl, z těch sprchujících se kouřilo, říkám si je to prima, teplá voda. Omyl, to se odpařovala doslova ledová voda z těch teplých obnažených těl. Brr..., tak to byl šok. Ale za pár dní jsme si všichni zvykli, vojna přece není kojná, že? Rozdělili nás k jednotlivým rotám.

Celý útvar byl vlastně ženijní prapor, celkem tu bylo kolem 1200 vojáků. My s Víťou jsme měli opět štěstí, zařadili nás ke stejné rotě a četě. Byla to pontonová rota a člunová četa. To znamená, že jsme se připravovali na výcvik obsluhy vojenského člunu. Na pokoji jsme měli každý svoji skříňku a učili jsme se skládat věci do komínků. Seznamovali jsme se s ostatními, odkud kdo je, čím je v civilu a tak. Byli tam kluci z celé republiky, z východu od Košic a z druhé strany od Chebu, kolikrát byla legrace, jak se říká to a ono. Přišel nějaký Milan, mimo jiné také od Kroměříže, z Kyselovic, podává ruku Jožovi ze Zlatých Moravců, a říká po moravsky, Su Milan, s kama si? A Jožo na to Čo, ty si Japonec? Sumilan Skamasi. Boha jeho, jako odkial si, že. Nasmáli jsme se docela dost.

Tak nám začal první měsíc vojny, říkalo se mu přijímač. Zatím jsme měli jen teoretickou přípravu, denně jsme měli tak 4 hodiny školy. Zbytek dne jsme měli klasickou vojenskou přípravu, hlavně pochodování po buzeráku. Tak se říkalo asi hektarovému pozemku uvnitř bloku budov kasáren. Dále cvičení na cvičišti, plazení, skákání po tzv. opičí dráze a práce se samopalem.

Připravovali jsme se na závěr přijímače, na ostré střelby na střelnici. Den za dnem ubíhal, pomalu jsme si všichni zvykli na ten nový stav, ani nám to nějak nedocházelo, že tohle bude trvat celé dva roky, nebyl čas o tom přemýšlet. Jen někdy večer, když už byl konečně klid, šli jsme si ven zakouřit. Víťa najednou skoro plačtivě vzpomněl svého tátu, když se podíval na měsíc a říkal, můj táta ho taky vidí, nejraději bych přešel plot a jel domů. On měl jenom otce, matka mu zemřela, když byl ještě kluk. Nemyslel to ale vážně, říkal ale, že je rád že jsme tady spolu, my dva co se známe od klukovských let. On byl bratranec mého spolužáka ze školy ve Střílkách.

Tak ubíhal den za dnem, už jsme uměli pochodovat a naučili jsme se všechno z vojenských činností, naučili jsme se také nazpaměť vojenskou přísahu a všechny články a předpisy. Slavnostní vojenská přísaha byla naplánována na 27.dubna. Asi týden předtím nám ale oznámili, že je v celém okrese Galanta slintavka v zemědělských družstvech a je tudíž zakázáno cestovat a museli jsme napsat domů, ať za námi rodinní příslušníci nejezdí na přísahu, že by je sem stejně nepustili. Další rána pro Víťu, tolik se na tátu těšil. Ale nedalo se nic dělat. Šli jsme občas do místní army, vojenské kantýny jak se jí říkalo. Zvláštní bylo, že tady čepovali pivo, sice topolčanskou sedmičku, ale pivo to bylo. Občas na naší četě vyšla služba v kuchyni, vlastně jen dvakrát za ten měsíc. Začalo to ve tři ráno. To jsme šli škrabat brambory. Když jsme uviděli tu hromadu, jako by ji vysypala Tatra, také jak by ne, pro 1200 vojáků. Pustili jsme se do toho, šlo nám to docela dobře, navzdory tomu že jsme to dělali obyčejným příborovým nožem. Kolem šesté hodiny jsme měli ale puchýře na dlaních a prsty černé od hliníkové rukojeti příboráku. V rohu místnosti stál takový podivný stroj, prý byl určen k mechanickému škrabání brambor. Říkali jsme si, my si tady ničíme ruce a tady je na to stroj, tak jej vyzkoušíme. Nasypali jsme tam asi dva kýble brambor a stroj spustili. Nastal ohromný rámus a za chvíli přiběhl kuchař z kuchyně a prý co tady blbneme. To je k ničemu, podívejte se. Zespodu stroje vytáhl plechový kotlík a my jsme se málem váleli smíchy. Ze dvou kýblů středně velkých brambor byl tak jeden kýbl bramborových kuliček velikosti vlašských ořechů.

Tak to byl tedy stroj. Museli jsme znovu zabrat ručně a asi v osm hodin jsme měli hotovo, šli jsme spát. Zbytek dne jsme měli volno, tak to chodilo se směnami v kuchyni. Asi za 14 dnů jsme šli opět na směnu do kuchyně.

Tentokrát ne na brambory ale přímo do vývařovny. Velká místnost a v ní spousty stolů, regálů s nádobím a uprostřed 4 velké kotle, každý tak 500 litrů. Pomáhali jsme kuchařům, loupali a krájeli cibuli, čistili a krájeli mrkev, petržel a celer, nosili z chladírny maso a ostatní suroviny.

Před polednem už jsme uklízeli. Na podlahu se používalo takzvané mazlavé mýdlo. Vytírali jsme celou kuchyni a všechny přilehlé místnosti. Kluci blbli a běhali se smetákama a házeli po sobě hadrama s mazlavým mýdlem. Ten jeden hadr letěl vzduchem a nikdo ho nezachytl, spadl do velkého kotle, kde se právě vařila polévka pro 1200 vojáků. Začalo to pěnit a my jsme velkou naběračkou hadr rychle vytáhli a schovali, právě včas. Do kuchyně v tu chvíli přišel kuchař, podívá se na kotel a vraví, Bohajeho, ktože tam dal tu zasmažku? My jsme dělali jakoby nic, že nevíme. Měl to být vývar, jen maso, zelenina a koření, tam jistě zasmažka nepatřila. Ten den jsme polévku raději k obědu vynechali. Ale pokud vím, nikdo si nestěžoval, nikdo asi nic nepoznal, možná v těch 500 litrech se to nějak ztratilo.

Nastal den naší přísahy, bylo krásně, ale celý den jako již pár dnů zpátky foukal silný severní vítr. Tady kolem dokola města byla široko daleko samá rovina. Když jsme stáli nastoupení na buzeráku, mávalo to s námi, jako kdybychom byli namol. Slavnostní přísaha skončila a my jsme dostali svoji první vycházku. Šli jsme s kamarády do města, všude bylo ale plno lidí, vojáků a jejich rodinných příslušníků, kteří navzdory zákazu návštěv přijeli na přísahu za svými vojáky. Prošli jsme se po městě, dali si nějaké to pivo v krčmě a pak šli zpátky do kasáren. Po večerech jsme si četli, psali dopisy domů nebo chodili do místního kina. Já jsem tady poznal kamaráda Standu, byl na vojně od podzimu, tedy náš půlročák jak se říkalo. Byl také z Kroměřížska, z Prusinovic. Hrál dobře na kytaru a často jsme spolu hrávali po večerech a čas tak lépe ubíhal. Standa mimo jiné také fotil a měl na rotě i foto komoru kde vyvolával filmy a dělal fotky.

Skamarádili jsme se a díky jemu jsme se s Vítou vyhnuli některým trapasům, co zažívali jiní nováčci. Většinou to bylo v sobotu, kdy byl na programu úklid kasáren. Ráno při nastoupení přišel velitel roty a ptá se, Vojaci, kto chce íst' upratať do pivnice? Samozřejmě se hlásili skoro všichni, všichni kromě Slováků a nás dvou s Vítou. Tak si velitel vybral celou četvu a šli - uklízet do sklepa.

Jindy zase se velitel ptá, vojaci, kto z vás je murár? Strčil do mne soused vlevo, přihlas se, to je zedník, já jsem zedník, to bude dobrý kšeft, říká ten Honza, mimo jiné byl opravdu zedník a byl z Hustopečí. A byl to dobrý kšeft, málem nás zavřeli. Tu fušku chtěl přímo náš velitel roty, jak foukal ten silný vítr, byl opravdu silný, spadla mu u domu zídka. Chtěl ji postavit znovu. Tak jsem dělal pomocníka murárovi Honzovi a ten asi 12 m dlouhý múr jsme postavili. Náš velitel, poručík Szabó měl jinou práci a nechal nás tam samotné. Ale jeho žena nás bohatě obsluhovala, jídlo a pití, všeho bylo až moc, hlavně pití. Tam nás přivezl poručík ale zpátky jsme šli do kasáren pěšky. Měli jsme toho docela dost a potáceli jsme se po chodníku. Nebylo to od kasáren daleko, ale šli jsme to asi hodinu. Byl už večer a na bráně nás okamžitě zastavili, jako co že si chodíme po městě bez vycházky a ještě v monterkách. Už nás chtěli strčit do nedaleké cely v base, ale jeden rozumnější zavolal našemu poručíkovi a vše se vysvětlilo. Takové byly někdy soboty v kasárnách. Bylo po přijímači, po přísaze a my jsme začali naši nabytou teorii uplatňovat v praxi. V autoparku jsme prováděli demontáže a montáže motorů a příslušenství našich člunů. Člun MO-111-P měl vlastně dvanáctiválcový diesellový motor z Tatry 111, nic složitého.

S vrtulí byl spojen jednoduchou převodovkou, páka vpřed a vzad. K tomu normální volant jako v autě, kterým se ovládalo kormidlo. S motorem bylo spřaženo čerpadlo, to v případě že se nabrala dovnitř voda, rychle se odčerpala ven. Na zádi člunu byly dva ocelové poklopy, pod nimi byla nádrž na naftu a dvě velké 12V baterie. Dvě byly proto, že veškerá elektroinstalace byla na 24V, startér, osvětlení stožáru na vlajku, světlomety atd. Celý člun byl po sklopení stožáru zakryt nepromokavou plachtou. K přepravě sloužil podvozek. Ten mohl být zapřažený za jakýmkoliv nákladním autem. V tom roce 1973 dostala armáda nové Tatry 813. Na nich byly převáženy jednotlivé díly pontonového mostu, pontony, vozovky atd. Tak náš podvozek s člunem většinou táhly ty Tatry. Byl květen, bylo už krásně teplo a my jsme téměř každý den vyjížděli na vodu, na místní řeku Váh. Tam jsme měli svůj přístav, kde jsme se vylodili a jezdili po řece nahoru a dolů a trénovali zapojování a otáčení pontonového mostu ke spojení obou břehů.

Koncem května jsme celá rota byli převeleni do města Komárna. Tam měl náš útvar malá kasárna a kousek od soutoku Váhu s Dunajem přístaviště. Tam byly zakotvené naše čluny a tam jsme trénovali opět každý den.

Ta kasárna, to byla vlastně taková jako bytovka s kuchyní a jídelnou a čtyřmi pokoji. Celý ten pobyt, to byla dovolená. Velitelem tam byl nějaký major Holec, byl to Maďar a v Maďarsku také bydlel, za Dunajem v maďarském Komárom. Ráno v sedm přijel, po snídani byl nástup do zaměstnání, odpoledne ve čtyři opět nástup, rozkaz, rozchod a volno. Major Holec sedl do auta a jel přes Dunaj domů. S námi tady zůstali jen dva důstojníci, náš velitel čety podporučík Štefanka a velitel roty poručík Zigmann. Ten ale bydlel v nedaleké Iži, tak jak odjel major, jel také domů. Náš podporučík byl super, šel většinou také někam ven do města a my jsme měli volno. Říkal chodte si kam chcete, dělejte si co chcete, ale jeden průšvih a jdete do basy. Kolem kasáren byl jen tak metrový plot jako u rodinného domku, žádná brána, žádná služba, žádná zamčená vrata. Asi 100 metrů odsud byla u mostu restaurace Peklo. Tam jsme většinou chodívali večer, na pivo, na víno a tak, posedět a poslouchat musicbox. Odpoledne jsme chodívali na nedaleké hřiště hrát fotbal. Den za dnem, týden za týdnem a měsíc za měsícem ubíhaly jako voda ve Váhu a v Dunaji. Přišlo léto, konec června, červenec a bylo to opravdu jako na dovolené. Během výcviku jsme se opalovali, chytali ryby a koupali se. Nejlepší to bylo o víkendech. Major jak v pátek po čtvrté odpoledne odjel tak přijel až v pondělí v sedm ráno. Celý víkend jsme měli veget, jak se říká, koupání, rybaření, opalování. Jednou v sobotu k večeru jsme zaslechli přes Dunaj nějakou známou muziku. Poslouchám a poznávám ji, to v maďarském Komárom byl nějaký festival a hrály tam známé kapely – Omega, Locomotiv GT a Bergendi. Znal jsem ty jejich písničky už od učňovských let, poslouchali jsme tehdy dlouho do noci. V pondělí ráno přišel major Holec, a že prý by to chtělo kasárna vymalovat. Postavili jsme si tedy na travnatém dvoře před budovou dva velké vojenské stany a bydleli v nich, zatím co se malovalo.

Tehdy v pátek za mnou zrovna přijel můj brácha, dvojče Pavel ještě se dvěma kamarády ze Střílek. Prováděl jsem je po městě, byli jsme se koupat ve Váhu a v Dunaji, a celý víkend spali u nás v kasárnách ve stanech s námi. V neděli večer odjeli. Na druhý den jsme měli velký průšvih, ne kvůli mojí návštěvě. Kluci z druhého stanu si v neděli večer přivedli z restaurace Peklo jednu ženskou, takovou tu lehkou, měli ji ve stanu a užívali si s ní, jmenovala se Alice.

Nějak to podcenili a brzy ráno ji nevyprovodili ale schovali ji tam. Major Holec ráno přijel a byl nástup roty. Najednou Alice vystrčí hlavu ze stanu a celá rozčuchaná volá, Peter, děreide, choď sem, sú tu komári. Když to major viděl, okamžitě zařval, Čo toto je, čá je to šlapka? My jsme se málem váleli smíchy, Alice ještě polonahá s oblečením v ruce vypálila ze stanu a běžela ven, přelezla plot, ještě něco zavolala maďarsky a zmizela. Nás ale hned vzápětí smích přešel. Major zavelel, všichni do plné polní, nasadit masky a poklusem na cvičák.

Umíte si představit, červenec, už ráno tak 25 stupňů, masky na hlavách poklusem tak kilometr. Na cvičáku už jsme padali na huby. Nevím jak to zvládali ostatní, někteří co včera trochu přebrali už zvraceli a určitě Petera proklínali, ale já a Vít'a jsme měli opět štěstí. Jak jsme se doplazili nakonec cvičiště, čekal nás tam poručík Zigmann a vzal si nás dva, že pro nás má zvlášť nějaký úkol. Poručík věděl, že Vít'a je něco jako automechanik, on byl vlastně mechanik motorů lokomotiv, už jednou mu něco na autě spravoval. Měl pěknou Ford Cortinu z roku 1963, kabriolet, krásné auto na naše poměry tehdy. Potřeboval vyměnit silentbloky u motoru. Vzal nás tedy do auta a zavezl nás k němu domů do lže. Tam měl v dílně vše potřebné na demontáž motoru a výměnu součástí. Pustili jsme se do práce, ani jsme nějak nespěchali, bylo to tak na dvě tři hodinky, raději pomalu než se vrátit zpátky na bojiště. Poručík byl docela fajn chlap a choval se k nám jako ke kamarádům. Nosil nám pití a svačinky. S pitím to dopadlo skoro jako tehdy když jsme s Honzou stavěli veliteli roty tu zeď. Ale práce nám šla dobře a kolem desáté jsme byli hotovi. Šli jsme za poručíkem že to má hotové, on že dobrá, poděkoval a že prý zpátky nemusíme, klidně ať se jdeme projít k řece. On že musí odjet pryč ale přijede pro něj kamarád. Cortinu ať mu večer zavezeme k nám do kasáren, ale až po čtvrté, až odjede major Holec.

Asi se moc spolu nemuseli. Poručík byl opravdu fajn, takový nezvykle lidský na lampasáka. Náhodou jsem ho potkal potom někdy v osmdesátém roce u kasáren v Kroměříži, ještě si na mně pamatoval a ptal se co dělá Vít'a. On byl v Kroměříži na nějaké konferenci, dneska už je také určitě v důchodu, nám bylo 19 let, on mohl mít tehdy tak 27. Tak to bylo, šli jsme tehdy s Vít'ou podívat se k Dunaji a jednomu slepému rameni, jak tam rybáři chytají ryby do čeřenu. Měli nachytáno spousty malých plotic a cejnů, večer prý půjdou na sumce na Váh.

Tak jsem si vzpomněl, náš velitel čety jednou prohlásil, kluci, kdo mi chytne jesetera, dostane opuštěák. To by bylo fajn, ale nechytli jsme nikdy žádného. Jen štiky, okouny a boleny, všechno na třpytku. Vrátili jsme se k Zigmannům, vzali Cortinu a že pojedeme do kasáren. Problém byl v tom že jsme oba požili, ale řekli jsme si že to riskneme. Přijeli jsme do Komárna a jeli přes celé město , přešli most přes Váh a jeli až k mostu co vede přes slepé rameno Dunaje. Ten byl sklápěcí. Zrovna byl zdvižený, když jsme k němu přijeli. Všude docela velký provoz, byly dovolené a spousta turistů cestovala na jih, většinou do Maďarska k Balatonu. Vedle nás v autech rodiny s dětmi, auta s přívěsy a my v Cortině a ve vojenském, vzadu na sedadlech plné polní, lopatky a samopaly, musel na nás být úžasný pohled, jako kdybychom to auto ukradli a chtěli utéct za hranice, ale asi jsme si spletli přechod, původně jsme chtěli do Rakouska, ale byli jsme v zeměpise trochu slabí. Zažívali jsme docela horké chvíle, co kdyby nás někdo ohlásil a přijeli policajti, to by nebylo dobré. Ale asi za 5 minut přeplul z loděnice k Dunaji Volgobalt co se tady v Komárně vyráběl, most se sklopil, rozsvítila se zelená.

My jsme most přešli a odbočili vpravo kolem Pekla směrem ke kasárnám. Ostatní pokračovali na most přes Dunaj dále do Maďarska. V pořádku jsme auto přivezli na dvůr do kasáren a zaparkovali. Ostatní kluci už většinou pospávali, někteří ještě v maskáčích, dostali pořádně do těla na cvičáku, někteří ani neměli sílu se převléct a umýt. Na druhý den přijel major Holec a jako by se nic nestalo, po rozdělení jsme šli bourat stany, kasárna byla vymalovaná, uklízeli jsme po malířích a stěhovali věci do pokojů. Tak to ubíhalo, na úvaziště a celé dopoledne na vodě.

Pluli jsme vždy až k soutoku Váhu s Dunajem. Tam bylo krásně vidět jak jsou ty vody rozdílné, Váh byl krásně čistý a voda tmavá. Dunaj byl většinou jako bílá káva. A zajímavé bylo jak ty dvě vody spolu tečou několik kilometrů a nespíchají se. Občas vyplul z loděnic zase nový Volgobalt, dělal obrovské vlny, museli jsme se vždy postavit k těm vlnám přídí, pokud bychom stáli k nim bokem, nabrali bychom určitě vodu a šli ke dnu. K poledni jsme se vrátili k přístavu a šli na oběd. Opoledne jsme pak dělali nějakou údržbu, dotankovali naftu a čluny zaplachtovali. U našeho přístavu nebyla od nás žádná stráž. Hned v sousedství měli přístav a úvaziště také pohraniční stráž a v rámci nějaké dohody zajišťovali ochranu přístavu jejich příslušníci.

Chodívali jsme občas za nimi a obdivovali ty jejich čluny. Oni měli něco úplně jiného než ty naše těžkopádné ocelové vany, co jely maximální rychlostí tak 25 km v hodině. Ty jejich měly dva motory Volvo, dvě vrtule, skelet byl laminátový a rychlost na vodě tak 90 km v hodině. Ale ty naše zase byly silné, dokázaly stáhnout ze břehu do vody zabrzděnou Tatru. Ale nikdy jsme to nezkoušeli, jezdilo se s nimi pěkně a užívali jsme si to.

Léto uběhlo jako nic, jako když jste na dovolené, nikdy už to takové nebude. A nebylo. V září jsme se vrátili do Seredi k útvaru a to jen aby nás převelili dále k jednotlivým dalším ženijním útvarům po republice. S Vítou už jsme se rozešli, on šel myslím do Týna nad Vltavou, já jsem převelil do města Kadaň, okres Chomutov. Krušné hory, kolem dokola měsíční krajina jak se jí tenkrát říkávalo kvůli povrchovým dolům v Mostě a okolí. Dneska je tam krásně, místo dolů jezera čisté vody. Město Kadaň, krásné starobylé město na březích řeky Ohře. Kasárna byla také hezká, jeden prapor asi šest rot. Já jsem byl opět u pontonové roty a člunové čety. Jaké překvapení když jsem tady potkal kamaráda Miloše se kterým byl můj bratr Pavel 3 roky v učení v Rousínově. Byli jsme na stejné rotě, on byl řidič, jezdil s Tatrou 813. Mimo jiné chodil ještě pomáhat kamarádovi do stolárny, jako vyučený truhlář, bylo stále co spravovat. Už jsme byli na vojně přes půl roku a přišli nováčci, naši půlroční. Jinak režim zase jako v kasárnách v Seredi, ráno budíček, ranní rozcvička, potom nástup na snídani, po snídani bojové rozdělení a odchod do zaměstnání. Buď do autoparku ošetřovat techniku, nebo výjezd s technikou na vodu. Na Ohři to nešlo, ta byla moc plýtká, jezdili jsme k nedaleké Nechranické přehradě. Tam bylo krásně, hlavně v létě.

Ale i teď na podzim a potom v zimě to na vodě bylo fajn, alespoň pro toho co řídil člun. Klasická osádka člunu byla 3 vojáci, řidič a dva lodníci. Jeden stál vpředu a jeden vzadu. Jeden měl v ruce dlouhé bidlo a měl za úkol zachytit a přitáhnout člun k pontonu, druhý nastavit a připnout k pontonu pak takový držák co se ke člunu připevnil na přídi. Tak jsme jezdili a jezdili na vodu stále dokola a cvičili, uběhl podzim a zima. V kasárnách to moc neubíhalo ale venku na cvičení ano.

O víkendech a ve volných chvílích jsme s pár kamarády chodili hrát na kytary. Sešlo se nás tady pár, co uměli hrát a také tady byl jeden kamarád Honza, měl konzervatoř na klavír.

On po vojně zůstal v Kadani, koupil si tady byt a vyučoval klavír v místní Lidové škole umění. Honza si nás tehdy vzal a složili jsme takovou kapelu, a že bychom se mohli přihlásit na ASUT – armádní soutěž uměleckých talentů. To by bylo fajn, říkám si, kdybychom se dostali až do Kroměříže. Tam bývalo finále soutěže. Bylo nás nakonec pět, Honza klavír, já kytara, Jirka zpěv, Bohuš baskytara a druhý Jirka bicí. Nazkoušeli jsme pár písniček a celkem nám to šlo. Vedle nás ještě zkoušela další kapela, hráli bluegrass a country.

Ti byli daleko lepší než my, hráli už přes rok a vedl je nějaký Janda, hrál na banjo a byl opravdu dobrý. Ti nakonec postoupili do oblastního kola do Karlových Varů. Dál se ale stejně nedostali, hráli samé věci od amerických skupin a autorů. Nebylo to lehké tehdy, prosadit se s takovou muzikou. Jak jste nehráli něco angažovaného jako na festival politické písně Sokolov nebo tak, neměli jste šanci. To proto, že bluegrass a country nebo rock'n'roll vznikly v Americe a ne třeba v Polsku, v Maďarsku nebo v Rusku. My jsme měli také v repertoáru pár písniček, jedna nám asi ublížila nejvíce, protože ji původně zpívala Marta Kubišová. K tomu pár instrumentálek od Shadows, ale nám to nevadilo, my jsme si hráli hlavně pro zábavu. V únoru přišly pravidelné zimní prověrky a velké cvičení ve vojenském prostoru na Doupově. Tam se tehdy stavěl nový tankodrom a my jsme bydleli opět ve velkých vojenských stanech. V noci bylo asi kolem -15 stupňů, ve stanu jsme měli kamínka ve kterých jsme si topili. Navíc dobré spodní prádlo a zimní doplňky a spacák do -20 stupňů. Přes den jsme běhali po krajině v plné polní a s maskami na hlavách.

To už jsme měli ty nové masky, měly filtry přímo na masce, ne jako ty staré co měly filtr v brašně a k němu vedla gumová hadice, kterou vám při nástupu někdo škodolibě stisknul a nemohli jste dýchat. Večer byla ve stanu vždycky legrace. Třeba když si kamarád Jožo vzal konzervu z KDP a chtěl si ji ohřát na těch kamínkách, co byly uprostřed stanu zakopané v zemi. KDP, to byla tak zvaná Konzervovaná Dávka Potravy, pár konzerv, otvírák a žvýkačka Pedro. To vše zabalené spolu do pevné fólie, takový válec – jídlo na jeden den. Byl tam kompot, luncheon meat, paštika, vepřová konzerva, chleba a sýr. A ten sýr si právě Jožo chtěl ohřát. Říkali jsme mu ať si to nejdříve otevře, on ale, že to tam dá jen jenom na chvíli. Ta kamínka ale byla tak rozžhavená a za chvíli už se konzerva nafukovala. Jožo vzal bodák a udělal to nejhorší, co mohl.

Místo aby konzervu sundal a nechal vychladnout, píchnul bodákem do plechu a bylo vymalováno, vlastně impregnováno, a to doslova celý stan byl postříkaný sýrem z konzervy. A my všichni také. Nikdy bych nevěřil, že toho sýru tam může být tolik, trvalo nám asi hodinu, než jsme sýr odstranili ze stanu i z našich oděvů a věcí. Jožo byl na tom nejhůře, měl celý obličej jako bílou masku, ještě že nosil brýle a nedostal to do očí. Ale ve vlasech měl sýr ještě v kasárnách, studenou vodou to na cvičení odstranit nešlo.

Cvičení a prověrky skončily, vrátili jsme se do kasáren a zase to samé, pořád dokola. Ubíhaly dny a týdny, koncem února jsem oslavil 20 let, a začalo se oteplovat. Najednou tady bylo jaro a z nás už byli mazáci. Více jak rok na vojně, přišli naši mladí a nám to najednou přestalo ubíhat. Služby v autoparku, na muničním skladě a na bráně mívali většinou už naši půlročníci, mladí nováčci se cvičili na cvičáku, my jsme zabíjeli čas v autoparku a předstírali usilovnou práci při údržbě naší techniky.

Ale pomalu to šlo a bylo tady léto. Začátkem července přišel rozkaz, odvelení pro mne a moji posádku člunu na plánované cvičení na vodní nádrž Jesenice u Chebu. Konalo se tam velké cvičení motostřelecké divize západního okruhu. To byly plavby obrněných vozidel takzvaných OTček. Moje posádka, to jsem byl já jako řidič, lodník Vilda, radista Peter a potápěč Ondra. Byli jsme jako v tom seriálu Čtyři z tanku a pes, akorát jsme měli místo tanku člun a neměli jsme psa. Zato jsme měli spoustu času a veget jako před rokem v Komárně.

Oni to totiž soudruzi nějak špatně naplánovali a nás tam poslali o týden dříve. Volal jsem veliteli roty co máme dělat, on se omlouval a že ať tam nějak přežijeme. Měli jsme člun na vodě, museli by pro nás poslat Tatra s podvozkem, tak nás tam nakonec nechali. My jsme se nenudili, koupali jsme se, opalovali a chytali ryby. Kousek od našeho úvaziště byla taková dřevěná hospoda – Rybářská bašta. Tam jsme chodili na jídlo a na pivo. Pivo jsme si platili, jídlo nám dávali zdarma, bylo to domluvené s velitelem útvaru z Chebu. Večer jsme dělali táborák a opékali si ryby co jsme chytili, k tomu poslouchali Radio Luxembourg a tehdejší hity co se hrály. Mně se líbila vždy spíše rocková muzika, ale tehdy jsem poslouchal asi nejvíce švédskou skupinu ABBA, měli hezké melodické písničky a bylo jim krásně rozumět.

Většinou ti co nejsou anglo-američani mají tu angličtinu takovou srozumitelnější. Učil jsem se tehdy už asi čtvrtým rokem jako samouk anglicky, tak jsem večer poslouchal a opisoval si do notesu texty co zpívali. Jednou jsme přišli po obědě z hospody a měli jsme těch piv trochu více, navíc tam jeden místní začal točit panáky a absolvovali jsme několik kol s ním. Přišli jsme tedy a že se budeme koupat a opalovat. Pak někoho napadlo, prý to někde slyšel, že prý když se natřeme naftou, opálíme se rychleji a pěkně do hněda. Tak jsme to zkusili, už večer jsme toho litovali. Jak jsme se natřeli, tak jsme si lehli na sluníčko a pod vlivem toho chlastu jsme jeden po druhém páchnoucí naftou sladce usínali.

Asi po hodině jsme se probouzeli s bolestmi, no takové puchýře na zádech jste určitě neviděli. Přišla vhod lékárnička z člunu, nějaká mast, lístky jitrocele a obvazy. Do hněda jsme tedy opálení nebyli, spíše našťvaní a pár dnů nevyspaní, jak to bolelo a pak svědilo, než se to zahojilo. Mezitím přijeli obrněnci a začaly plavby. Už jsme neměli čas na takové blbosti. Museli jsme být ve střehu. Radista udržoval spojení s jejich velitelem. Potápěč byl připravený v neoprénu a seděl na dně člunu. Čekali jsme zakotvení u břehu a pozorovali plovoucí obrněnce. V případě potopení nějakého z nich, naším úkolem bylo zavézt potápěče s lanem od vyprošťovacího tanku stojícího na břehu k bójce která by automaticky po potopení transportéru vyplula na hladinu. Potápěč by se potopil a zapřáhl lano k potopenému stroji. Tank by jej pak vytáhl na břeh.

Tak by to mělo být, ale nikdy se nám to ještě nestalo, že by se transportér tak rychle potopil. Tak jsme celé dny cvičili a cvičili, na jídlo jsme už chodili do polní kuchyně kterou s sebou vojáci přivezli. Všechno proběhlo hladce, cvičení skončilo a pro nás na druhý den přijela Tatra 813 s podvozkem, naložili jsme se a vrátili do kasáren v Kadani. Tam jsme dostali celá osádka pochvalu od velitele útvaru. Já jsem nebyl nikdy žádný vzorný voják nebo šprt, nicméně si mně náš velitel roty nadporučík Slanina, kterému jsme říkali Špek, oblíbil a dal mi vypracovat takový vzorový návrh na organizaci práce roty, plán údržby techniky, využívání volného času a tak. Dodnes nevím, k čemu to mělo sloužit, ale vypracoval jsem to. Vzápětí jsem vyfasoval funkci velitele družstva a hodnost svobodníka.

K tomu ještě odznak Vzorný voják a Specialista 2. třídy v technické odbornosti. Nejlepší na tom bylo, že byl k tomu opuštěák, na tři dny domů. Přijel jsem v pátek odpoledne domů a bylo to fajn. Naši se vyptávali, jak to jde, brácha Pavel také.

Ještě pořád nedostal povolávací rozkaz, tak si podal přihlášku na školu, Střední Průmyslovou Dřevařskou Školu do Bystřice pod Hostýnem. Náš mladší bráška Milan, bylo mu 6 let, ten byl asi nejšťastnější. Dovezl jsem mu pár odznaků a vojenskou čepici, co jsem vykšeftoval za krabičku cigaret s kamarádem proviantákem.

Večer jsme šli samozřejmě s Pavlem za kamarády do hospody. Dali si pár piv a zahráli si náš oblíbený kulečník, co jsme před válkou hrávali skoro denně.

Kluci se samozřejmě také vyptávali, hlavně ti co to mají teprve před sebou. Hospodu jsme kolem půlnoci opustili a šli ještě k táboráku, na jedno takové místo u lesa, kde jsme se vždycky v létě scházeli s celou partou, hráli na kytary, zpívali a popíjeli. Domů jsme chodívali většinou až za světla, jako slušní lidé. Tentokrát jsme přišli s bráchou také až ráno. Naši pracovali v zemědělském družstvu a byli už v práci. Doma byla jen babička a mladší brácha Milan. Oni vstávali a my s Pavlem jsme si šli lehnout. Ale dlouho jsme nespali, Milan nás budil s nějakou pistolkou co dělala rámus, měl na hlavě tu vojenskou lodičku a mně v hlavě bušilo tisíc malých permoníků. Bylo toho včera a dneska do rána docela dost, už moc nesnesu, v kasárnách nic a tady najednou taková smršť. A večer prý pojedeme na zábavu na Stupavu. No snad to nějak přežiju, tenhle víkend.

Bude to těžké, jak znám tu partu ze Stupavy, Lískovce a Koryčan. A bylo to těžké, všude plno známých a každý, pojď si dát se mnou deci, pojď na panáka, tady máš pivo, pojď tancovat a tak, prostě v jednom kole. Bráchu jsem skoro ani za celý večer nepotkal. On tady tehdy chodil s jednou místní kráskou, Majka se jmenovala, asi jsou spolu, pomyslel jsem si. Po půlnoci jsem se nějak ztrácel, měl jsem toho nějak už dost, posedával jsem a dřímал u stolu. Asi kolem druhé se ke Koryčanům vydala nějaká parta kluků a holek z Koryčan a z Lískovce, přidal jsem se k nim, že nám to kolem přehrady lépe uteče, mohl jsem jít přes hory přímo do Střílek, ale to by byla si Křížová cesta v tomto stavu a potmě. Šli jsme tedy pomalu kolem přehrady, cestou si ještě zpívali a bavili se. Vedli jsme se spolu s kamarádkou Lidkou a trantýrovali po celé silnici z jedné strany na druhou. Najednou jsem se ztratil, okno jako výkladní skříň. Probouzím se a je mi nějak zima, no jo Svatá Anna chladna z rána, pomyslím si. Zvedám se a rozhlížím kolem sebe. Vedle spí Lidka přikrytá vojenským sakem, na hlavě moji čepici, já jen v košili.

Všude kolem tráva a studená rosa a šok. Jsme uprostřed fotbalového hřiště v Koryčanech, je půl osmé a nějaký pán, asi správce hřiště přišel chystat plochu na nedělní fotbalový zápas žáků. Vzbudil jsem Lidku a rychle jsme vypadli z areálu ven. Jdeme kolem Autoservisu, tam byla malá hospůdka, jenže ta otvírá až v deset. Najednou vidím na lavičce u hospody známou postavu. Byl to brácha Pavel a seděl předkloněný dopředu a spal, mezi prsty pravé ruky nezapálenou cigaretu, už to asi nezvládl. Vzbudil jsem ho, díval se na nás jako když vzbudíš ježka uprostřed zimy, také toho měl dost. Rozloučil jsem se s Lidkou, ona že půjde domů, bydlela v Koryčanech za kostelem. Vzal jsem bráchu a šli jsme pomalu přes Lískovec ke Střílkám. Chodívali jsme touto cestou snad už stokrát, když jsme se vracívali ze zábav v Koryčanech a okolí. Doma už byli všichni vzhůru a naši už přišli z ranního poklidu v družstvu. Mamka nám trochu vyčinila, že přijedu jednou za rok domů z vojny a skoro mne ani neviděla.

Mrzelo mne to, ale určitě to nemyslela zle, věděla že máme s bráchou spoustu kamarádů a známých a že si chceme užívat. Šli jsme si na chvilku lehnout ale bráška Milan nás moc dlouho nenechal. Já jsem navíc musel hned po obědě jít na autobus, a vrátit se do půlnoci do kasáren. To nic bráško, vyspím se ve vlaku. A opravdu, usnul jsem hned, sotva jsem si do vlaku sedl. Po obědě jsem se rozloučil a šel na autobus. Přijel do Kroměříže a sedl do vlaku do Hulína. Tam jsem měl přesehnout na vlak do Přerova. Odtud pak do Prahy a dále. Jak jsem usnul v Kroměříži, krásně se mi spalo, bylo horko a měl jsem ještě určitě něco v krvi po takovém flámu.

Najednou procitnu a slyším z rozhlasu na nádraží: Stanice Valašské Meziříčí. Tak jsem přejel, sakra, do Ostravy nechci, rychle vyběhnu ven a v momentě jsem docela střízlivý. Co teď? Vlakem rychle zpátky do Hulína. Podívám se na ceduli, naštěstí mi za chvilku jede vlak. Za 15 minut přijel a dobře to dopadlo, v Hulíně jsem nasedl na další vlak a v Přerově chytil ještě rychlík do Prahy. V Praze jsem nasedl na vlak do Karlových Varů a vysedl v Prunéřově. Odtud jsem chytil stopa, vzal mne nějaký starší pán a vysadil přímo u kasáren. Dobrý čas, bylo půl jedenácté. Tak to celé dopadlo dobře, a prý že Vzorný voják, nechtěl bych dneska nad ránem potkat našeho Špeka. V kasárnách nic nového, pár dnů zase jen nuda, párkrát jsme si zahráli s naší kapelou a dny ubíhaly. Začátkem srpna naši četu vybrali a poslali na brigádu.

Do zemědělského družstva v Chomutově pomáhat na poli po žních. Sváželi jsme balíkovanou slámu z pole do seníků. Bylo krásně teplo, zase jako na dovolené. Od rána jen v trenýrkách a opalování. To na sousedním poli pracovaly a dělaly stejnou práci jako my trestankyně z nedaleké ženské věznice ve Všehrdech. Mimo jiné tam prý seděla také kdysi Marta Kubišová. Bylo nám těch holek docela líto, my jen v trenýrkách a teniskách, ony musely být oblečené v montérkách s náprsenkami, blůzy s rukávy, na nohou komišňáky a na hlavách šátky. Bylo jim vidět jen obličej a ruce, jinak nic. Pokukovaly po nás a my po nich, ale přiblížit jsme se k sobě nemohli, hlídali je bachaři se psy. No jo, takový je život, pro nic za nic tam asi nebyly. Bydleli jsme přímo v areálu družstva v takové ubytovně určené pro brigádníky, hned vedle byla taková ta váha, bouda s telefonem kde byl noční hlídač. Naše ubytovna, byl to velký byt s ložnicí, obývánkem, kuchyní a koupelnou. Po práci jsme se osprchovali, převlékli a většinou chodívali do města, někdy do kina nebo do hospůdky. Nejbližší tady byla Restaurace Na Mýtě, asi 10 minut pěšky.

Jednou v pátek odpoledne za námi přijel náš staršina z kasáren a přivezl nám poštu. Večer jsme šli jako obvykle na pivo. Bavili jsme se s místními v hospodě a zpívali s partou trampů co hráli na kytaru. Jen jeden náš kamarád Zdeněk byl celý večer nějak smutný a stranil se kolektivu. Popíjel sám u vedlejšího stolu a v ruce měl nějaký papír asi list z dopisu, co dostal. Každou chvíli jej četl a zase schoval do kapsy. Šel jsem za ním a ptám se co se děje. On že to nic, to přejde, prý se s ním rozešla jeho holka. Byl teprve pátý měsíc na vojně, těžce to nesl. Vzal jsem ho a přivedl k nám ke stolu, zdálo se že je v pořádku a bavil se s námi ostatními jako by se nic nestalo. Kolem jedenácté jsme se potáceli na ubytovnu, blížila se bouřka. Párkrát pořádně zaburácelo a na chvíli vypnuli proud. My jsme zrovna přišli a chystali se zalehnout. Jak jsme tápali potmě v ložnici, ozvala se rána a zvuk rozbitého skla. To ten smutný Zdeněk, měl postel pod oknem a jak prý zavrával rozbil loktem skleněnou tabulku v okně. Právě zapnuli elektřinu, podíval jsem se jak to vypadá, říkám dobrý, ráno to uklidíme a necháme okno zasklít.

Zdeněk zalezl do spacáku a ostatní kluci už také usínali. Zhasl jsem světlo a šel si lehnout. Bylo ticho, ale po chvíli slyším nějaké šustění, jako když po tom spacáku, co mněl vnější povlak z umělé látky něco přetahuješ. Chvilku bylo ticho a já jsem naslouchal. Za minutku se ozvalo další šustění a k tomu tiché sténání. To je Zdeněk, něco se děje.

Vyskočil jsem z postele a rozsvítil světlo. Jdu k posteli Zdeňka, on leží, oči zavřené a ruce schované ve spacáku. Rozepnul jsem mu spacák a odkryl jej. Jako bych dostal ránu do hlavy, všude plno krve, Zdeněk měl v pravé ruce jeden ten střep z rozbitého okna a byl celý bledý, na levé ruce měl hlubokou ránu, jak si podřezal žíly.

Rychle jsem vzbudil ostatní kluky a jednoho poslal na váhu, ať volá záchranku. Zdeňka jsme vytáhli ze spacáku a položili na postel. Vzal jsem ručník, co měl na židli vedle postele a levou ruku mu v předloktí stáhl, rána přestala krváčet. Zdeněk byl při vědomí, těžce dýchal a mumlal nesmysly, pořád dokola, že se s ním jeho holka rozešla, že spolu chodili od 15 let, chtěli se brát a tak. Vedle postele na zemi ležel ten jeho dopis od ní. Bylo nám Zdeňka líto, seděli jsme s ním na posteli a utěšovali ho, ale on to asi moc nevnímal, myslím, že ztratil docela dost krve a každou chvíli jakoby omdlával. Za 10 minut přijela záchranka, naložili jej a odvezli do nemocnice. Tam byl 14 dnů a pak asi měsíc na psychiatrickém oddělení. Když se vrátil do kasáren, byl už docela v pořádku a děkoval nám za záchranu svého života. Dlouho nám trvalo, než jsme na ten hrozný okamžik zapomněli.

Brigáda skončila a vrátili jsme se zpátky do kasáren. Pár dnů zase ta nuda každodenního programu, ráno budíček, rozcvička, snídaně a nástup do zaměstnání. Dopoledne práce v autoparku s technikou. Tu jsme připravovali na podzimní prověrky a následné cvičení. Po obědě chvíli klid a do čtvrté hodiny čekání na rozkaz a pak až do večera volno. Každý se zabavil, jak chtěl, někdo si četl, někdo šel do klubové místnosti na televizi, někdo ven na vycházku, jiní zase vyráběli něco z překližky, každý se snažil zabít čas. A ten utíkal, přešel srpen, září a přišel říjen. Kolem poloviny října jsme vyjeli opět na takovou akci jako na Jesenici. Tentokrát jsme dělali záchranku u brodění tanků přes Labe, Mlazice u Mělníka. Moje stejná osádka člunu, já, lodník, radista a potápěč. Zbytek naší roty se trmácel na prověrky a cvičení na Doupově. Tehdy se prudce ochladilo a náš potápěč Ondra se v neoprénu klepal zimou, to ještě ani nebyl ve vodě. Seděl na podlaze člunu přikrytý dekou a tlačil se k výdechům co vedly od motoru dozadu. Tak jsme seděli připraveni ve člunu a sledovali tanky jak se brodí přes řeku. Nic mimořádného se za ten týden nestalo, takže jsme nemuseli zasahovat k velké radosti potápěče. Vrátili jsme se do kasáren, ostatní přijeli ze cvičení také, nyní se začalo s údržbou techniky a přípravou na zimní období.

Před třemi týdny narukovali nováčci a z našich mladých půlročáků už byli také mazáci. Ti se začali připravovat už teď na letní spartakiádu v Praze v létě 1975. Našemu ročníku se to vyhnulo, my už budeme od listopadu pomalu stříhat metr, ano, tak to utíká na vojně, když je co dělat. A teď právě bylo práce docela dost. Já a moje četa jsme navíc dostali velký úkol, připravit k předání dva starší čluny. Mají si pro ně tak za měsíc přijet z útvaru v Břeclavi. Tak jsme se do toho pustili. Všechno rozmontovat, vyčistit, ponatírat, aby byly jako nové. Makali jsme na tom poctivě skoro celý měsíc a opravdu oba čluny byly jako nové, jako by je zrovna přivezly z loděnice v Komárně, kde se vyráběly. Od prvního listopadu jsme začali stříhat metr. Odpočítávali jsme tak každý den po čtvrté hodině zbytek naší služby vlasti. Přišel den D na který nikdy nezapomenu. Bylo to v sobotu 23. listopadu 1974 a ten den jsem se asi podruhé narodil.

Z Břeclavi si přijeli pro dva repasované čluny, obcházel kolem nich v autoparku a asi je jim něco nezdálo, když byly tak vypucované, jako nové. Tak že si jeden vyzkouší. Bylo kolem třetí hodiny odpoledne a venku celkem zima, tak kolem 10 stupňů. Nicméně jsme oba čluny zapřáhli za Tatry s kterými si pro ně přijeli a jeli jsme k Nechranické přehradě. Ta vodní nádrž je zvláštní tím, že je to zatopené údolí řeky Ohře, má docela strmé břehy a v některých místech je zde hloubka až 46 metrů. Bylo zde původně 6 obcí které byly zatopeny. Vodní nádrž má nejdelší sypanou hráz ve střední Evropě, 3.280 m a její voda slouží hlavně jako zásobárna pro elektrárnu Tušimice. Tolik k vodní nádrži. Celou akci předání techniky a tudíž i tuto zkoušku měl na povel nějaký major Vávra, nebyl to moc oblíbený důstojník, byl přísný a někdy až nepříjemný. Šel jsem za ním s požadavkem, jestli vezmeme s sebou autojeřáb pro spuštění člunu na vodu. On mně odbyl, že není třeba, že tam auto zacouvá s podvozkem.

Byly dva způsoby jak se člun dostane na vodní hladinu. Buď pomocí autojeřábu, že se takovým pavoukem což byly čtyři silné řetězy upevní háky za oka na boku člunu, zvedne, otočí a posadí na hladinu. Druhý způsob je že se s podvozkem zacouvá do vody a jakmile člun začne nadnášet voda vyhákne se ze třmenu na přídi a člun vycouvá z podvozku. Major zvolil tento druhý způsob. Asi hodně pospíchal, byla sobota a kdoví co měl v plánu, asi nějakou chlastačku, měl pořád červený nos jako mívají alkoholici. Tak jsme jeli.

Vzal jsem s sebou mého lodníka Vildu, který byl osvědčený a absolvoval se mnou všechny naše akce na Jesenicích i v Mlázovicích na Labi. Přijeli jsme k přehradě a major zavelel tady a my jsme z Vildou vylezli na člun nahoru na podvozku a odplachtovali jsme jej. Já jsem upevnil stožár a vyvěsil podle předpisu státní vlajku. Vilda se postavil na před, připraven vytáhnout třmen a uvolnit člun od podvozku. Já jsem nastartoval motor a rozsvítil světla. Major zavelel a Tatra začala couvat s podvozkem a s námi do vody. Už zpočátku se mi to nezdálo, břeh byl příkrý a navíc se svažoval v tom místě k jedné straně. Mával jsem na majora že to není dobré místo, ale on byl jako mezek, rudý v obličeji a ukazoval řidiči Tatra jed', jed', vůbec jej nezajímalo že se podvozek prudce naklání vlevo.

To už zbývalo jen trochu aby se do člunu nabrala voda a ten stále ještě neplaval ale seděl v podvozku. Najednou se pod koly podvozku asi utřhl kus břehu a ten se začal i s námi převracet. Podívám se na Vildu, ten už tam nebyl, vyskočil z člunu a plaval ke břehu, udělal jsem to také, když jsem viděl jak se zvedá pravá strana člunu a za moment mně přikryje a já půjdu pod tou skořápkou dolů ke dnu. Navzdory tomu že voda měla tak 6 stupňů a já i s oblečením a s kanadami jsem mohl vážit mokrý tak sto kilo, udělal jsem pár rychlých sáhů a dostal se mimo ten potápějící se Titanic. Vylezl jsem z vody, major byl vzteky bez sebe ale mohl se zlobit hlavně sám na sebe, byla to jeho vina. Tatra vyjela s prázdným podvozkem na břeh a my jsme šli do PADky, pojízdné autodílny co tam byla našťestí s námi. Vzal jsem hořák autogenu, zapálil jej a stáhl do svěráku. Za chvíli nám bylo teplo. Major přišel, zeptal se jestli jsme v pořádku, kývli jsme že ano. Najednou byl jako milijus jak se říká, prosil nás ať to neříkáme, že by z toho byl průšvih. Slíbil jsem mu to ale taková mimořádkka se stejně neututlá, vždycky se někdo najde kdo to vykecá. My jsme s Vildou byli už celkem v suchu.

V té PADce bylo asi 40 stupňů tepla, jen boty byly mokré. Dívám se z okna ven, pomalu se začalo stmívat, bylo kolem půl páté odpoledne, nevím přesně, moje hodinky nebyly vodotěsné a odnesly to chudinky. Zastavily se přesně v 15:50 hodin. Major venku vyřizoval s vojáky z Břeclavi nějaké věci, později jsem se dozvěděl že je nechal dva dny v kasárnách. Na druhý den, i když byla neděle zburcoval potápěče a vyprošťovací tank a ten člun vytáhli. Byl asi 20 m hluboko a ještě mu svítily kontrolky. Baterie byly dobré, horší to bude s motorem, ten se bude muset rozebrat a vyčistit.

Nevím kolik to tenkrát majora stálo, kolik do toho zatáhl mechaniků ale v pondělí odpoledne byl člun hotový, zase jako nový a ženisté z Břeclavi si oba odvezli na Moravu. Stalo se a stávaly se horší věci, kolikrát to zavánělo Sabinovem, to byla tehdy vojenská věznice a tou nás naši nadřízení strašili, když jsme měli nějaký průšvih. Když jsme byli tehdy s mojí posádkou na Labi, ostatní kluci z roty byli na tom cvičení na Doupově. Jeden z mojí čtyř nějaký Honza našel nevybuchlý dělobuch. Kluci s ním blbli u ohně. On najednou vybuchl a Honzovi rozpáral dlaň. Vypadalo to prý tehdy hrozně, ale jeden spolubojovník co měl samaritánský kurz mu to vyčistil, zašil a obvázal. Zatloukli to a veliteli roty Špekovi řekli jen že se Honza popálil na ruce.

Prošlo to, rána se zahojila, naštěstí to byla jen prasklá kůže v dlani. Nebo ještě jedna perlička. Na kraji vojenského prostoru Doupov, kousek od města Ostrov je místo které se jmenuje Kyselka. Tam je v lese taková kaple a v ní dole po asi deseti schodech studánka, ze které vytéká opravdová kyselka, minerální voda plná kysličníku uhličitého. Ten jak známo je těžší než vzduch a drží se tudíž dole nad podlahou místnosti. Cestou z cvičení se tady zastavila kolona vojáků co byli na tom cvičení tehdy bez nás. Šli si nabrat tu kyselku do polních flašek a ten kdo neměl flašku klekl si a pil přímo z kohoutku odkud voda vytékala. Jeden kluk na to málem doplatil, šel jako poslední, všichni už byli venku a on se sehnul že se napije ale okamžitě omdlel a nebýt toho že si kluci všimli, že jim v autě chybí a šli jej hledat, mohlo být za pár minut po něm. Nakonec to dobře dopadlo, vytáhli ho na vzduch a za chvíli už s ostatními kouřil cigárko. Mohl to být veliký průšvih.

Tak ubíhal čas, blížil se konec roku, přešly Vánoce a Nový rok a my mazáci jsme začali stříhat už jen kousek z našeho metru, měli jsme to už jak se říká za pár. Občas jsme si zahráli s kapelou když jsme se sešli všichni. Už nás ani nebavilo chodit na vycházky ven do města, raději jsme lenošili na rotě, koukali na televizi, hráli karty nebo šachy. Bylo to takové období jako okurková sezóna v létě, jak se říká. Koncem ledna ale zase začali důstojníci strašit prověrkami a zimním cvičením. Co chvíli vyhlásili v noci poplach a nástup na buzeráku. Pokaždé to byl ale planý poplach, zkontrolovali nás a rozpustili zpátky na rotu a my jsme šli dospávat. Když už to bylo poněkolkáté, už jsme se ani neoblékali, jen navlékli na pyžamo maskáče, čepici a naboso do kanad. Popadli batoh, vyfasovali samopal a utíkali na buzerák.

Stejně za chvíli budeme zpátky na rotě, tak to chvíli vydržíme. Omyl, tentokrát se nám to vymstilo. Nebyl to planý poplach ale ostrý. Přijely Tatry a V3Sky z autoparku a nasedat, směr Doupov. Venku -7 stupňů a my naboso v kanadách, bez zimních doplňků, pod maskáčema jen pyžamo. Dobře nám tak lenoši, pomyslel jsem si. Jeli jsme na Doupov, tam všude půl metru sněhu a my se klepali na korbách nákladních aut, táhlo tam jako ve staré stodole. Navíc cestou někde zabloudila polní kuchyně a našli nás až za dva dny.

Ještě že byl sníh a měli jsme alespoň co pít. V batohách jsme hledali nějaké ty konzervy z KDP co nám dříve nechutnaly a tak jsme je vyhazovali. Teď se nám hodily, i kombajn na cigarety, papírky a tabák. Všechno se hodilo. K večeru byl takový mráz, že jsme chodili k nastartované Tatře a nahřívali si kanady a nohy bez ponožek u výfuku. Smrděli jsme jako kominíci. Nikomu jsme to samozřejmě nemohli říci, byl by průšvih a možná i pár ostrých, to je basa, a ta se nasluhovala, to nikdo z nás nechtěl, tak jsme to ten týden museli vydržet. A vydrželi. Po vyhodnocení prověrek a celého cvičení jsme dopadli nakonec výtečně. Mně vzápětí povýšili na hodnost desátníka a specialistu 1. třídy v technické odbornosti. Přišel měsíc únor a v kasárnách zase nuda. Koncem měsíce jsem oslavil 21. narozeniny.

Ale legrace byla pořád nějaká. Byl tady jeden exot, kluk co narukoval na podzim, ale až na vojně si asi uvědomil, že je náboženským vyznáním jehovista, odmítal vzít do ruky zbraň a v pátek od západu slunce do soboty do západu slunce prý nesměl nic dělat, nějak si to asi celé popletl a spojil i s židovskou vírou. Šel si stěžovat veliteli útvaru, ten se jej ptal, proč to nevedl hned při odvodu, on že prý by ho tehdy zavřeli. A velitel? Zavřel jej také. Nepomohlo to, nikdo s ním nic nenadělal, zavřeli ho, pustili a on si trval na svém. Nakonec jej dali jako pomocníka do kuchyně a k tomu se staral v kotelně o topení a krmil ze zbytků z kuchyně čtyři prasata. Párkrát také nepřišel z vycházky včas, chytla ho lítačka po půlnoci v hospodě, přivezli ho a zavřeli, pustili a tak pořád dokola. Jednou se nevrátil z opuštěného do kasáren. Na druhý den velitel roty vybral mne a jednoho absolventa z velitelské roty, kam ten exot Jarda patřil, abychom pro něj jako eskorta jeli. Mne vybral velitel asi proto, že ten Jarda bydlel kousek od Olomouce, věděl že jsem od Kroměříže, a myslel si, že je to blízko u sebe.

Nebylo, ale mně to nevadilo, podíval jsem se alespoň i s absíkem k nám domů. Pro Jardu jsme jeli až druhý den. Seděl doma, díval se na televizi a popíjel pivo. Vůbec neprotestoval a šel s námi jako beránek. V kasárnách dostal zase basu a potom zase topil v kotelně, pomáhal v kuchyni a krmil prasata, bylo mu to všechno jedno, nějak prý to do civilu doklepe. Z těch ostrých v base, jak se říkalo měl už nasluhovat asi dva měsíce. Jardovi to nevadilo, bylo mu na vojně asi dobře, lépe než v civilu. Byl to asi jeden z těch případů, jak jsme jim říkali, že je vojna vytáhla z bídy. Tak ubíhal čas..

Psal mi brácha Pavel, a vždycky mi poslal v dopise nějakou zeleninu jak se říkalo, stokorunu zabalenou v alobalu. Také jsem mu psal, měl přece také narozeniny když jsme dvojčata. Od září už byl na škole v Bystřici pod Hostýnem, tak psal jak se má, jak jde škola a tak. Kromě bráchy jsem si po celou vojnu dopisoval s jednou kamarádkou z mého zaměstnání z fabriky Pal Magneton v Kroměříži. Jmenovala se Hanka. Byla fajn, nebylo mezi námi nic jen přátelství, nic jsme neplánovali. Najednou mi skoro ke konci vojny napsala že se vdala, ať už jí nepíšu. Trochu šok ale co se dá dělat, přežil jsem to. Ale bylo to takové jako když vám dívka řekne S vojákama netančím. Nevadí, asi jí to stejně nevyšlo, nedávno jsem se dozvěděl, že je už dvakrát rozvedená.

Byl tady březen a nám zbývalo ustříhnout nějakých 27 cent'áčků z metru. Za celou vojnu jsem neměl čas si vybrat dovolenku, teď mi velitel Špek nařídil si ji vybrat najednou, to bylo 20 dní. Vypočítal mi to dobře, v pátek 7. března jsem odjel domů na dovolenku a ve čtvrtek 27. března jsem se vrátil do kasáren. Moji spolubojovníci už byli v civilu. Přijel jsem po sedmé hodině večer, převlékl jsem se do civilu, odevzdal vojenský mundúr a příslušenství a rozloučil se s kamarády.

Byli tam už jen naši mladí, zobáci a holubi, ptáci a bažanti jak se jim tehdy všelijak říkalo, ale za pár dnů už budou mazáci, přijdou jejich mladí. Loučili se se mnou a ten Zdeněk co jsme jej na té brigádě zachránili mi děkoval a brečel. Upřímně bylo mi těch kluků líto, když si představím ještě celý rok v té pakárně. Ale také jim to uteče. Tak jsme se rozloučili a já jsem vyšel ven z kasáren a nadechnul se čerstvého jarního vzduchu na svobodě.

Nějak mne tlačí boty, pomyslel jsem si. Tehdy se vyráběl nový materiál na boty, jmenoval se Barex a vyráběl se ve městě Chropyně v podniku Technoplast, kousek od Kroměříže. Na dovolence když jsem si byl kupovat civil tak byly všude reklamy – Vykročte v Barexu a na obrázku krásné lesklé boty. Koupil jsem si je tedy a nyní vykročil. Opravdu, musel jsem jít z Kadaně do Prunéřova na vlak pěšky, nic tady teď nejelo a když si pohnu, chytím rychlík do Prahy. Tak jsem vykročil v Barexu. Za pár minut už jsem toho litoval, paty jsem měl do krve a na nádraží do Prunéřova už jsem šel asi kilometr bos s Barexem v ruce. I celou cestu vlakem do Prahy a až domů jsem chodil v ponožkách, lidé se za mnou otáčeli, mně to bylo jedno, hlavně že jsem byl v civilu, byl jsem v euforii, neměl jsem na sobě nic zeleného, nic khaki, a ještě dlouho jsem si nikdy nic nekoupil v barvě která by mi připomínala vojnu. Dokud jsem nezačal po dlouhé době znovu rybařit. Teď už mi je to jedno, kluci na vojnu už nemusí, holky s vojákama tančit taky už nemusí, a v inzerátech na seznamkách už se neuvádí t.č. v zeleném jako tehdy...

Je to už padesát let.

Vojna není kojná, že spolubojovníci....

Machara, Calabro, Mecko, Houda, Waleczek, Wojnar..